

Renaissancens Fresker.

Et andet Eksempel paa stor og skøn Freskokunst, men daarlig Teknik, findes ogsaa i Padua, nemlig i Mantegnas Fresker i Erimitani, udførte 1453—59. De ere nydeligt udførte og tegnede; alt er malet paa Kalkunderstrygning, og man ser fint udførte Tilpudsninger i alle Figurerne Yderkonturer og rundt om i Figurerne, hvor saadanne kunnelade sig gøre, endog paa temmelig smaa Detailler, f. Eks. et Underben fra Bukselinningen ved Knæet. Men disse mange Tilpudsninger tyde ogsaa paa, at Freskerne ere langsomt udførte. Og den minutiøse, omhyggelige Redegørelse for alle Former og Folder, Lys og Skygger, har sikkert sinket Udførelsen saa stærkt, at Freskerne i teknisk Henseende ere blevne daarligt udførte af lutter Omhu. De to Fresker paa Kapellets højre Væg have navnlig holdt sig daarligt. Farverne ere ellers meget fine i alle Billeder, ligesaa den malede Arkitektur (med stærk græsk Paavirkning, da som bekendt Mantegna udgik fra Squarciones Skole, og Squarcione havde en hel Antik-Samling, efter hvilken Eleverne for første Gang i denne Periode atter studerede).

Den Kunstner, som blev banebrydende for den nye Tid, var Masaccio (1401—1428). Han var en Elev af Massolino, og Kunsthistorikerne strides meget om, hvor den ene begynder og den anden hører op. Da det imidlertid er Masaccios Hovedværk, Freskerne i „Brancaccikapellet“ i Sta. Maria del Carmine i Florens, som blev banebrydende for hele hans Tid og satte sine Spor endog i Rafaels Kompositioner, og Masaccio jo kun blev 27 Aar gammel, saa spiller det ikke saa stor en Rolle — i alt Fald ikke for en Kunstners Betragtning —, om der i saa stort et Værk som Udsmykningen af Brancaccikapellet spores lidt af en Massolinos Haand i Begyndelsen og lidt af Filippino Lippisi Fuldendelsen. Masaccios Indflydelse blev stor, fordi han forlod den gamle Synsmaade, den romanske, fandt det maleriske i Naturen, forbandt Belysningen i Landskab og over Figurerne med Kompositionens indre Liv, komponerede med en Intensitet, man ikke tidligere havde set, idet alle Figurers Opmærksomhed bestandig koncentreredes stærkt om det ene, hvorom Billedet handlede. Hvad der maaske ikke mindst bidrog til det epokegørende i hans Kunst var, at han var den første, som frit og værdigt tog den nøgne Figur med i de bibelske Fremstillinger. Med andre Ord: han kom Naturen og Naturstudiet nærmere end nogen af sine Forgængere og aabnede saaledes nye Veje for sine samtidige og Efterfølgere. Paa den smalle Pilaster ved Indgangen til Kapellet, hvor Masaccio har malet Ud drivelsen af Paradiset, se vi saaledes det nye, for første Gang i Renæssancen, to nøgne Figurer i en gennemført og skøn Komposition, hvor tillige det maleriske, Lyseffekten, spiller en stor Rolle til Fremhævelsen af det sjælelige. At Masaccios Billeder ere Fresker, ses her, som ved alle tidligere nævnte Fresker, af Tilpudsningerne. I „Syndefaldet“, den høje smalle Freske til højre ved Indgangen til Brancaccikapellet, er saaledes Billedets hele øverste Del, Slangen med Menneskehoved, Træer og Løvværk samt Evas Hoved gjort i eet Træk; dernæst er der pudset til og hele Evas Figur og hele Adams er hver for sig udført i eet Træk. De to Hovedværker findes paa Kapellets venstre Væg og forestille Kristus, som befaler Petrus at tage Skattens Mønt ud af Fiskens Mund, og Kongesønnens Opvækkelse. Man forbavses over Handlingens koncentrerede Udtryk i „Skattens Mønt“, det dramatiske, Øjeblikkets Spænding og Alvor, den enkelte Figurs stærke Individualisering og Karakterfuldhed. Man ser tydelig Tilpudsningerne om alle Figurerne. I store Partier er der tilpudset før Malingen; dog ikke strengt til Konturerne. I et Stykke f. Eks. er pudset til Kristus' Hoved og Hals ned til Kjortlens Halslinning, men tillige Glorien og lidt af det tilstødende Landskab bag Hovedet; dernæst den ene Arm og Overkroppen ned til hvor Overkjortlen overskærer Figuren. Og saaledes ogsaa med Apostlene. Store Partier af Landskabet ere delte, en nederste, en øverste Del, Træer skaarne midt over. Paa saadanne store Dele ser man ogsaa Freskomaleriets Karakter af den Hurtighed, hvormed Træers Løvværk og lignende er malet; det kan minde om Teknikken i Kinesernes Vandfarbilleder eller Tuschtegninger. I den Freske, som forestiller Petrus, der opvækker Tabithas fra de døde, dele de store Tilpudsninger Kompositionen i Figurerne fornedet, den i Graven siddende Tabithas og de to knælende Nonner, — og St. Peter med de to andre Mænd foroven, som staaar bøjet over dem. Tilpudsningen slynger sig som et stort S over Kvindehovederne.

En Særstilling i sin Tid indtager Fra Angelico fra Fiesole (1387—1455). Levende som Munk i St. Marco Klostret i Florens blev han midt i den begyndende Renæssances voldsomme verdslige Rørelser det fineste i Middelalderens religiøse Rørelser